

Andrzej Kola, Ryszard Boguwolski

Więdzadz, pow. Wąbrzeźno. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 5, 278-279

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W bieżącym sezonie skoncentrowano prace wewnątrz zamku. Wykop założono w północno-zachodnim narożniku zewnętrznych murów.

Odsłonięte na całej zachowanej długości /22 m/ fundament wewnętrzного muru zachodniego skrzydła zamku. Fundament jest zbudowany z glazów, górna część jego ceglana. Dolna warstwa kamieni jest ułożona na warstwie piasku. Fundament jest dobudowany na styk do północnego zewnętrzного muru zamku.

Po usunięciu gruzu z pomiędzy murów skrzydła, eksplorowano warstwę próchnicy, zawierającą ceramikę z XIV - XV w. W tej warstwie znalezione 15 grołów belta knazy, gałkę rękodzielnictwa i fragment głowni miecza.

Pod warstwą próchnicy zalegała warstwa polepy nie zawierająca materiału masywnego oprócz dużej ilości gwoździ, haków i klamer do łączenia drewna. Polepa pierwotnie była pokryta dranicami drewnianymi na co wskazują ślady zachowane w północno-wschodniej części omawianego skrzydła. W tej warstwie odkryte spadnięty piec z kapturą, zbudowany z gliny na kamienianym fundamencie. Warstwa polepy była ułożona na drewnianej konstrukcji nośnej /legary i podciąg/.

Pomiędzy belką legaru, a licem muru znalezione srebrny półgrosz koronny Władysława Jagiełły /Gumowski 518/.

Zdecydowano pogłębienie w opu tylko na jednym odcinku /B/.

Pod warstwą piasku eksplorowane warstwy próchniczne, zawierające drobny gruz ceglany, kawałki rozłożonego drewna, dużą ilość węgla drzewnych, materiał ceramiczny z XIII-XIV i XIV-XV w., kości zwierzęce i nieliczne masywki metalowe. Wykop nie został wyeksplorowany do końca.

Odsłonięte na długości 1,5 m dostawiony na styk do wewnętrzного muru zachodniego skrzydła fundament wewnętrzного muru północnego skrzydła zamku.

W związku z trwającymi jednocześnie pracami murarsko-konserwatorskimi kontynuowano odgruzowywanie zewnętrznych murów zamku.

Prace będą kontynuowane.

WIELDZĄDZ, pow. Wąbrzeźno
Stanowisko 1

Katedra Archeologii Uniwersytetu
Mikołaja Kopernika w Toruniu
Museum w Grudziądzu

Badania prowadzili mgr Andrzej Kola
i mgr Ryszard Boguśki. Finansowało
PPHN w Wąbrzeźnie. Pierwszy sezon ba-

dań: Grodzisko średniowieczne /XIII-
XIV w./.

Grodzisko położone jest na półwyspie przy południowo-zachodnim brzegu Jeziora Wieldzadz w odległości 300 m na południowy wschód od centrum wsi. Posiada kształt regularnej elipsy o wypiętrzeniu nad poziom wody 5-7 m.

Wykonano wstępne prace pomiarowe oraz wytyczono jeden wykop sondażowy /5 x 5 m/ w środkowej części majdanu. Eksploracja wykazała istnienie warstwy kulturowej o miąższości 110 cm, o częściowo zniszczonym w górnej partii pierwotnym układzie stratygraficznym. Na zawartość jej słożyła się niewielka ilość materiału ceramicznego, rebocho datowanego na XIII-XIV wiek, kości zwierzęce i nieokreślone przedmioty metalowe.

WIELICZKA, pow. Kraków
Stanowisko II /zamek/

Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce

Badania prowadził dr Antoni Jedłowski.¹ Finansowało Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce. Ósmy sezon badań. Osada wielokulturowa i ruiny zamku średniowiecznego.²

Kontynuowane prace wykopaliskowe w Wieliczce na zamku żupnym.³ Przedmiotem badań było określenie dokładnej chronologii niektórych fundamentów /wytypowanych przez architektów/ oraz poziomów osadniczych, odpowiadających poszczególnym fazom rozbudowy i użytkowania zamku.⁴ Ogółem założono pięć wykopów o łącznej powierzchni 106 m²; wszystkie zlokalizowano w bezpośrednim sąsiedztwie murów.⁵

Najciekawsze obserwacje poczyniono w wykopie Nr XLVI przy północnej ścianie budynku środkowego, gdzie odkryte połączenie fundamentów tzw.⁶ budowli prostokątnej z XIII/XIV w. i budynku gotyckiego dostawionego do niej od zachodu w XIV w. Poza tym wystąpiła tutaj warstwa kulturowa /zniszczona przez wykop pod fundament zamku/ z paleniskiem i ceramiką z okresu późnolateńskiego, reprezentowana, m.in. przez fragmenty naczyń z domieszką grafitu.⁷ Ustalono, że poziom średniowieczny w tym miejscu nie mógł być niższy jak 140 cm od obecnej powierzchni ziemi.⁸ Z innych obiektów na uwagę zasługuje fragment grubego słupa drewnianego z dwoma dodatkowymi rozperami połączonymi z nim pod kątem około 45°, odkrytego na wtórnym złożu w wykopie Nr L.⁹ Pochodzi on ze schyłkowej fazy średniowiecza lub z czasów nowożytnych.¹⁰

Z ważniejszych zabytków ruchomych - oprócz dużej ilości ceramiki - wymienić należy podkowy żelazne, obręcze - okucia do wozów, ostro-